

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE

NA ZVLÁŠTNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA

Podpora na zmírnění rizik nezaměstnanosti v
mimořádné situaci (SURE)

Financování z nástroje SURE přispělo k zachování pracovních
míst během krize COVID-19, ale jeho plný dopad není znám

Obsah

I. ODPOVĚDI KOMISE VE STRUČNOSTI.....	2
II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EÚD	3
1. PODÁVÁNÍ ZPRÁV O DOPADU NÁSTROJE SURE.....	3
III. ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ EÚD	4
1. Doporučení 1: Vyhodnotit nástroj SURE	4

Tento dokument představuje odpovědi Evropské komise na připomínky uvedené ve zvláštní zprávě Evropského účetního dvora v souladu s článkem 259 [finančního nařízení](#), které budou zveřejněny společně se zvláštní zprávou.

I. ODPOVĚDI KOMISE VE STRUČNOSTI

Komise zvláštní zprávu Evropského účetního dvora (EÚD) vítá. Nástroj SURE je klíčovým nástrojem pro mimořádnou situaci, který Unie rychle a včas zavedla za účelem solidární ochrany pracovních míst a příjmů v kontextu vážných negativních socioekonomických důsledků pandemie COVID-19. Nástroj SURE poskytuje členským státům finanční podporu ve formě výhodných půjček EU na financování vnitrostátních režimů zkrácené pracovní doby a podobných opatření (zejména pro osoby samostatně výdělečně činné), jakož i některých opatření souvisejících se zdravím. Za účelem financování nástroje SURE vydává Komise sociální dluhopisy.

Nástroj podpořily (poskytnutím dobrovolných záruk) všechny členské státy – i ty, které z něj neměly přímý prospěch –, což ilustruje evropskou solidaritu mezi členskými státy prostřednictvím Evropské unie. Nařízení o nástroji SURE bylo přijato v květnu 2020 a první výplaty členským státům proběhly v říjnu 2020. Nástroj SURE poskytl finanční pomoc 19 členským státům, přičemž více než polovině z nich se kromě počáteční půjčky dostalo ještě dalšího navýšení. Do konce roku 2022 bude celková finanční krytí ve výši 100 miliard EUR téměř vyčerpáno.

Komise se domnívá, že nástroj SURE se ukázal jako účinný při ochraně evropské pracovní síly a podniků. Podle poslední (čtvrté) pololetní zprávy¹ podpořil nástroj SURE v roce 2020 přibližně 31½ milionu lidí a 2½ milionu podniků, což představuje téměř třetinu celkové zaměstnanosti a podniků v 19 přijímajících členských státech. Primárními příjemci podpory z nástroje SURE jsou malé a střední podniky, zejména v odvětvích nejvíce postižených pandemií.

Komise se také domnívá, že nástroj SURE se ukázal jako účinný, pokud jde o ztlumení dopadu pandemie na trh práce v roce 2020 a o usnadnění rychlého hospodářského oživení v roce 2021, které bylo mnohem rychlejší než v předchozích krizích. Podle poslední pololetní zprávy Komise odhadla, že politická reakce na krizi COVID-19, včetně nástroje SURE, v roce 2020 účinně ochránila přibližně 1½ milionu lidí před nezaměstnaností.

Do konce roku 2022 vydala Komise čtyři pololetní zprávy, pokaždé nad rámec své právní povinnosti podle nařízení o nástroji SURE co do rozsahu analýzy a při splnění požadavků na podávání zpráv podle evropského rámce pro sociální dluhopisy SURE.

Co se týče omezenosti údajů o počtu pracovníků a podniků vykázaných členskými státy, Komise zdůrazňuje, že podle oddílu 2.4 rámce pro sociální dluhopisy² jsou za vykazování odpovědné přijímající členské státy. O nedostatcích v údajích informovala Komise v pololetních zprávách a členské státy naléhavě vyzvala, aby v příštím kole vykazování dodaly veškeré chybějící údaje nebo aktualizovaly předchozí odhady. Jelikož toto v některých případech vedlo k významným změnám v úhrnných odhadech, nebylo možné přesně určit celkový počet dotčených osob a podniků, zejména v prvních kolech vykazování. Komise po členských státech nepožadovala údaje o skutečných výstupech, pokud nebyly k dispozici v přiměřené lhůtě, neboť by se tím mohl výrazně zdržet sběr údajů a nařízení o nástroji SURE to nepožadovalo.

Komise uznává, že není snadné plně oddělit dopad nástroje SURE od dopadu vnitrostátních režimů, jelikož nástroj SURE zajišťuje druhou linii ochrany. Komise však ve svých pololetních zprávách o nástroji SURE poskytla některá fakta, jež dokládají dopad nástroje SURE (a to i podle jednotlivých

¹ Zpráva zveřejněná 23. září 2022: <https://economy-finance.ec.europa.eu/system/files/2022-09/Fourth-report-on-the-implementation-of-SURE.pdf>

² Viz také první pololetní zpráva o nástroji SURE (strana 17), zveřejněná 22. září 2021: [com2021_148_en_act_part1_v6.pdf](https://ec.europa.eu/economy-finance/com2021_148_en_act_part1_v6.pdf) (europa.eu)

členských států) a jeho stimulační roli při zavádění vnitrostátních režimů zkrácené pracovní doby a podobných opatření.

Unie zřídila nástroj SURE, aby doplnila financování způsobilých vnitrostátních režimů poskytované členskými státy. Nástroj SURE poskytuje podporu ve formě půjčky členským státům, která představuje druhou linii ochrany. Nařízení o nástroji SURE nevyžaduje posouzení toho, jak vnitrostátní režimy podporované nástrojem SURE doplňují jiné vnitrostátní režimy. Koncepce vnitrostátních systémů sociálního zabezpečení zůstává výsadou každého členského státu.

II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EÚD

1. PODÁVÁNÍ ZPRÁV O DOPADU NÁSTROJE SURE

Povinnosti Komise podávat zprávy jsou stanoveny v nařízení o nástroji SURE. Konkrétně podle článku 14 by Komise měla Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a finančnímu výboru a Výboru pro zaměstnanost předkládat zprávy o využití finanční pomoci, včetně nesplacených částek a použitelného splátkového kalendáře na základě nástroje SURE, a o trvání mimořádných událostí, které odůvodňují používání tohoto nařízení.

Kromě požadavků stanovených v právních předpisech je Komise rovněž vázána oddílem 2.4 rámce pro sociální dluhopisy, podle něhož má podávat zprávy o rozdělení a dopadu výnosů nástroje SURE, včetně počtu pracovníků a podniků, které opatření podporovaných nástrojem SURE využily³.

Do konce roku 2022 vydala Komise čtyři pololetní zprávy, aby splnila své povinnosti týkající se podávání zpráv podle nařízení SURE a evropského rámce pro sociální dluhopisy SURE, a kromě toho poskytla ještě další analýzy⁴.

Evropský účetní dvůr konstatuje, že údaje o počtu dotčených pracovníků a podniků vykázané členskými státy mají svá omezení⁵, a proto podle jeho názoru není možné počet dotčených osob a podniků plně posoudit⁶.

Komise souhlasí s tím, že údaje o počtu dotčených pracovníků a podniků, které členské státy poskytly, nebyly vždy ucelené. Avšak když byly údaje členských států neúplné, Komise o tom informovala v pololetních zprávách. Kromě toho se Komise v každém kole podávání zpráv snažila co nejpřesněji stanovit agregovanou hodnotu pokrytí tím, že údaje kontrolovala a vyplňovala v nich mezery, např. na základě přiměřených předpokladů a údajů dostupných z jiných zdrojů. V každém kole podávání zpráv

³Podle oddílu 2.4 rámce pro sociální dluhopisy by Komise měla usilovat o získání příslušných údajů a ukazatelů od přijímajících členských států, dostupný soubor údajů by měla agregovat a o údajích by měla podávat zprávy. Daný oddíl rámce rovněž uznává, že podávání zpráv Komisí bude záviset na kvalitě a podrobnosti informací poskytovaných přijímajícími členskými státy a že Komise nad tímto nemá plnou kontrolu.

⁴Součástí byly informace o dopadu politických opatření, včetně opatření podporovaných nástrojem SURE, na zmírnění důsledků pandemie pro zaměstnanost a odhady úspor úroků ze strany členských států. Další technická analýza pak byla poskytnuta ve dvou článcích Čtvrtletní zprávy o eurozóně (QREA).

⁵Viz podnadpis předcházející bodu 52 v části „Připomínky“, bod 56 v části „Připomínky“ a rámeček 4.

⁶Viz bod VIII shrnutí a bod 70 v části „Závěry a doporučení“.

vyzývala Komise členské státy k poskytnutí chybějících údajů nebo aktualizaci předchozích odhadů, aby se kvalita vykazování v následných kolech zlepšila.

Komise rovněž souhlasí s EÚD, že údaje o počtu pracovníků a podniků, které k opatřením podporovaným nástrojem SURE členské státy poskytly, byly v některých případech založeny na odhadech. Domnívá se však, že požadavek, aby členské státy poskytovaly skutečné údaje o výstupech každého opatření, pokud nejsou k dispozici, by narušil koncepci opatření v politice sociálního zabezpečení a byl by nevhodný vzhledem k mimořádné situaci, kvůli níž byl nástroj SURE zaveden. Z koncepčního hlediska je také obtížné agregovat údaje za všechna opatření, zejména pokud jsou zaměstnanci a podniky způsobilí pro více než jedno opatření. Kvůli tomuto problému požádala Komise členské státy, aby své vykazování omezily na pokrytí největšího (největších) opatření, aby se zajistilo, že pozitivní dopad nástroje SURE nebude zveličen.

EÚD rovněž tvrdí, že koncepce nástroje neumožňuje oddělit dopad nástroje SURE od dopadu vnitrostátních režimů, a proto dospívá k závěru, že Komise nemůže posoudit výsledky nástroje SURE v jednotlivých členských státech⁷. Komise uznává, že není snadné plně oddělit dopad nástroje SURE od dopadu vnitrostátních režimů, jelikož nástroj SURE zajišťuje druhou linii ochrany. Ve svých pololetních zprávách o nástroji SURE však poskytla některá fakta, jež dokládají dopad nástroje SURE a jeho stimulační roli při zavádění vnitrostátních režimů zkrácené pracovní doby a podobných opatření. V těchto pololetních zprávách Komise analyzovala počet dotčených pracovníků a podniků *podle členských států* a odhadla počet zachráněných pracovních míst *podle členských států*. A v neposlední řadě je třeba zmínit, že členské státy žádaly o podporu v rámci nástroje SURE k pokrytí většiny svých výdajů na způsobilé vnitrostátní režimy. Pouze omezený zlomek byl financován jinými prostředky. Pokrytí, pokud jde o počet pracovníků a podniků, je proto v případě nástroje SURE víceméně podobné jako u vnitrostátních režimů.

Pokud jde o audit a kontrolu, Komise si je vědoma toho, že pokud by opatření finančně podporovaná z rozpočtu EU byla vnímána jako náchylná k podvodům, mohlo by EU hrozit poškození dobré pověsti⁸. Komise se domnívá, že toto riziko je zmírněno opatřeními, která členské státy přijímají ke splnění svých povinností v oblasti odhalování podvodů a nesrovnalostí, jak vyžaduje nařízení o nástroji SURE a dohoda o půjčce.

III. ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ EÚD

1. Doporučení 1: Vyhodnotit nástroj SURE

(Cílové datum provedení: do konce třetího čtvrtletí roku 2024)

Vyhodnoceny by měly být:

- i. míra, v níž nástroj SURE a vnitrostátní opatření, která podpořil, vytvořily přidanou hodnotu (pro všechny cíle nástroje SURE, včetně opatření souvisejících se zdravím);

Komise toto dílčí doporučení přijímá.

- ii. zda a jak nástroj SURE doplňoval vnitrostátní opatření;

⁷ Viz bod VIII shrnutí a bod 70 v části „Závěry a doporučení“.

⁸ Viz bod 47 v části „Připomínky“, poslední věta.

Komise toto dílčí doporučení přijímá.

- iii. zda byl rámec SURE, vzhledem k případům oznámeným členskými státy, účinný při minimalizaci rizika nesrovnalostí a podvodů.

Komise toto dílčí doporučení přijímá.